

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 12.12.2007
KOM(2007) 800 lopullinen

KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE

Maitoalan markkinanäkymät

KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE

Maitoalan markkinanäkymät

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Johdanto	3
2.	Maitotuotteiden tuotannon kehitys kaudella 2003–2007	4
3.	Maidon tuotannon kehitys kaudella 2003–2007	6
4.	Maidon ja maitotuotteiden hintojen kehitys kaudella 2003–2007	7
5.	Markkinoiden hallintavälineiden käyttö kaudella 2003–2007	8
6.	EU:n markkinanäkymät: 2007–2014	9
7.	Maailmanmarkkinoiden näkymät: 2006–2016	10
8.	Maitokiintiöihin vuodesta 2008 alkaen tehtävä 2 prosentin korotus	13
9.	Päätelmät	14

1. JOHDANTO

Neuvosto pääsi kesäkuussa 2003 sopimukseen EU:n maitotalouspolitiikkaan tehtävistä muutoksista. Tärkeimmät muutokset olivat seuraavat:

- (1) interventiohintaa alennetaan epäsymmetrisesti: voion osalta 25 % (328,20 eurosta 246,39 euroon/100 kg) ja rasvattoman maitojauheen osalta 15 % (205,52 eurosta 174,69 euroon/100 kg);
- (2) interventiohinnan leikkaus korvataan osittain maidontuottajille: suora tuki, joka on 24,49 euroa 100 kiintiökilogrammaa kohden ja jäsenvaltiokohtainen lisätuki, joka on noin 11 euroa/100 kg. Tämä korvaus maksetaan markkinointivuoden 1999/2000 kansallisesta kokonaiskiintiöstä. Tuotantoon sidotut tuet oli Agenda 2000:ssa suunniteltu alun perin alhaisemmalle tasolle. Tuet on määrä irrottaa tuotannosta viimeistään vuonna 2007;
- (3) voion interventiota rajoitetaan: otetaan käyttöön mahdollisuus avata interventio-ostoja koskeva tarjouskilpailu sen jälkeen, kun 30 000 tonnia on ostettu kiintein hinnoin;
- (4) tuotantokiintiöt poistuvat 1. huhtikuuta 2015;
- (5) lykätään yhdellä vuodella jo Agenda 2000:ssa esitettyä 11 jäsenvaltiossa toteutettavaa 1,5 %:n suuruista kiintiöiden asteittaista korotusta, joka tapahtuu kolmessa vaiheessa 0,5 %:n erissä. Tämä korotus vastaa 1,4:ää miljoonaa maitotonnia;
- (6) lisämaksua alennetaan: neljässä vaiheessa markkinointivuoden 2003/2004 35,63 eurosta/100 kg 27,83 euroon/100 kg markkinointivuodesta 2007/2008 eteenpäin.

Kymmenen uutta jäsenvaltiota liittyi EU:hun samalla kun maitoalan uudistusta alettiin toteuttaa vuonna 2004. Liittyminen korotti EU:n peruskiintiötä 18,5 miljoonalla tonnilla ja toi EU:hun 80 miljoonaa uutta kuluttajaa. Tämän lisäksi kahdeksaa uutta jäsenvaltiota varten perustettiin liittymissopimusten mukaisesti 0,67 miljoonan tonnin rakenneuudistusvaranto. Tämä lisävaranto lisättiin kyseisten maiden kansallisiin kiintiöihin 1. huhtikuuta 2006. Vuonna 2007 unioniin liittyi taas kaksi uutta jäsenvaltiota, joiden kokonaiskiintiö oli 4 miljoonaa tonnia, jolloin 27 jäsenvaltiosta koostuvan EU:n (EU-27:n) kiintiön kokonaismääräksi tuli 142 miljoonaa tonnia.

Näin ollen EU:n vuoden 2003 kokonaiskiintiöön on 1. huhtikuuta 2008 mennessä lisätty 103 miljoonan kuluttajan myötä 24,5 miljoonan tonnin lisäkiintiö.

Vuoden 2003 maitoalan uudistuksen tavoitteena oli lisätä kilpailukykyä ja markkinasuuntautuneisuutta. Tarkoitus oli, että voion ja rasvattoman maitojauheen takuuhintaa alentamalla näiden tuotteiden tuotanto muuttuisi vähemmän houkuttelevaksi, mikä tarjoaisi teollisuudelle kannustimen tuottaa suuremman lisäarvon tuotteita, kuten juustoa ja tuoreita maitotuotteita. Kiintiön samanaikainen korottaminen kannustaisi lisätuotantoon, helpottaisi alan rakennemuutosta ja rohkaisisi nuoria tuottajia alalle.

Muistutettakoon, että vuoden 2003 uudistusta koskevan komission ehdotuksen mukaan kiintiötä oli määrä korottaa 2 % Agenda 2000:ssa jo sovitun 1,5 %:n korotuksen lisäksi. Kesäkuun 2003 kompromississa neuvosto totesi kuitenkin, että "lisäkiintiöiden lisäyksestä vuosille 2007 ja 2008 ei päätetä nyt. Komissio esittää markkinanäkymäraportin uudistuksen täyden täytäntöönpanon jälkeen, ja kyseisen raportin pohjalta tehdään päätös."

Lukuun ottamatta viimeistä 0,5 %:n suuruista kiintiön lisäystä, jonka on määrä tapahtua 11 jäsenvaltiossa 1. huhtikuuta 2008, vuoden 2003 uudistus on nyt pantu täytäntöön, ja neuvoston kesäkuussa 2003 vaatima markkina-analyysi sisältyy tähän kertomukseen. Tässä kertomuksessa tarkastellaan myös kysymystä siitä, tarjoavatko markkinat riittävästi mahdollisuuksia maidon lisämäärien toimittamiseen johtamatta lyhyellä ja/tai keskipitkällä aikavälillä julkisen tuen lisääntymiseen, jos tuotantorajoitukset ulotetaan kaikkiin 27 jäsenvaltioon.

2. MAITOTUOTTEIDEN TUOTANNON KEHITYS KAUDELLA 2003–2007

Maitotalalla vuosina 2003–2006 tapahtuneelle kehitykselle oli tyypillistä juuston ja tuoretuotteiden tuotannon jatkuva kasvu, raakamaidon toimitusten vakautuminen ja rasvattoman maitojauheen, voin ja täysmaitojauheen tuotoksen väheneminen. Kuluttajat ovat siirtyneet jatkuvasti kohti suuremman lisäarvon tuotteita ja pois bulkkituotteista. Tähän kehitykseen on vaikuttanut ratkaisevasti kaksi seikkaa. Ensinnäkin rasvattoman maitojauheen ja voin alemmat interventiohinnat lähettävät jalostajille selkeän signaalin siitä, ettei yhteisö tue näitä kahta hyödykettä enää samassa määrin kuin aiemmin. Toiseksi juuston kysyntä on kasvanut niin EU-15:ssä kuin uusissa jäsenvaltioissa. Juuston kulutuksen kasvu on ollut erityisen dynaamista uusissa jäsenvaltioissa.

Tuoretuotteiden luokassa tapahtunut kehitys on seurausta sekä kulutukseen tarkoitetun maidon pienenevästä kulutuksesta että hapanmaitotuotteiden kaltaisten muiden tuoretuotteiden kasvavasta kysynnästä.

Seuraavassa taulukossa kuvataan tätä kehitystä vertaamalla maidon ja tiettyjen maitotuotteiden tuotantoa vuosina 2003 ja 2006.

Taulukko 2.1 – Maitotuotteiden tuotanto EU-25:ssä vuosina 2003 ja 2006 (tuhatta tonnia)

EU-25	raaka-maito*	juusto**	tuore-tuot.	Rasva-ton maito-jauhe	Täys-maito-jauhe	tiivistetty maito	kase-iini	muut	voi
2003	130 800	7 492	45 926	1 216	865	1 231	173		2 239
2006	130 700	8 029	46 131	858	813	1 212	168		2 072
muutos	–100	+537	+205	–358	–52	–19	–5		–167
maito-ekvivalentteina	–100	+4 300	+200	–3 940	–420	–40	–170	+30	***

* meijereille toimitettu maito

** lehmänmaidosta valmistettu juusto

*** voita ei ilmaista maitoekvivalentteina, sillä sitä pidetään lähinnä muiden maitotuotteiden jäännöksenä.

Kaudella 2003–2006 havaitun kehityksen arvellaan jatkuneen pääosiltaan samanlaisena vuonna 2007. Vuoden 2007 melko voimakkaiden hintavaihtelujen vuoksi rasvattoman maitojauheen tuotantotasoa on kuitenkin jälleen noussut huomattavasti. Koska myös juuston tuotannon uskotaan kasvavan ja raakamaidon tuotannon pysyvän melko vakaana, täysmaitojauheen tuotanto alenee. Alhaisempi kaseiinintuotanto on lisäksi tarjonnut mahdollisuuden valkuaisaineiden vaihtoehtoiseen käyttöön.

Taulukko 2.2 – Maitotuotteiden tuotanto vuonna 2007 (tuhatta tonnia, ennusteet)

1000 t	raaka-maito*	juusto **	tuore-tuot.	Rasva-ton maito-jauhe	Täys-maito-jauhe	muut	voi
EU-25	131 000	8 147	46 255	892	749	–	2 072
Bulgaria & Romania	2 100	142	1 212	3	7	–	18
EU-27	133 100	8 289	47 267	895	756	–	2 090

* meijereille toimitettu maito

** lehmänmaidosta valmistettu juusto

Juuston tuotannon kasvu vuosina 2003–2007 vaati **maitoekvivalenteina ilmaistuna** 5,2 miljoonaa maitotonnia¹. Tuoretuotteiden kasvanut tuotanto vaati 0,3 miljoonaa maitotonnia². Tämä tarkoittaa, että vuonna 2007 käytetään **5,5 miljoonaa maitotonnia** vastaamaan kysynnän kasvuun vuoteen 2003 verrattuna. EU:n sisäiseen kysyntään vastaamiseksi tarvittavat maidon kuiva-aineet saatiin rasvattoman maitojauheen, kaseiinin, täysmaitojauheen ja voin vähentyneestä tuotannosta.

Kokonaistuotanto ei ole vuonna 2007 juurikaan kasvanut huolimatta siitä, että kiintiöitä on käytettävissä 1,2 miljoonaa tonnia enemmän kuin vuonna 2006 (+0,5 % ja rakenneuudistusvaranto).

EU:n maitotuotteiden **vienti** on kaudella 2003–2007 laskenut juustoa lukuun ottamatta. Tämä johtuu EU:n vakaasta maidontuotannosta sekä siitä, että yhä suurempia maitomääriä suunnataan juuston ja tuoretuotteiden valmistukseen. Tällä on ollut suuri vaikutus rasvattoman maitojauheen, voin ja täysmaitojauheen tuotantoon ja vientitasoihin, lukuun ottamatta rasvatonta maitojauhetta vuonna 2007, jolloin maailmanmarkkinoiden korkeat hinnat kannustivat lisäämään vientiä.

¹ Yhden juustokilon tuotantoon tarvitaan keskimäärin 8 kg maitoa.

² 1 kg maitoa per 1 kg tuoretuotetta.

Taulukko 2.3 – EU:n maitotuotteiden vienti

1000 t	2003	2006	2007 (ennuste)
Voi(öljy)	319	252	180
Rasvaton maito- jauhe	337	85	180
Juusto	578	586	622
Täysmaitojauhe	530	457	385
Tiivistetty maito	243	200	222

Tuonnissa ei tapahtunut kaudella 2003–2007 huomattavaa muutosta, koska tuontitariffit estivät tariffikiintiöt ylittävän tuonnin.

3. MAIDON TUOTANNON KEHITYS KAUELLA 2003–2007

Vuoden 2003 uudistuksesta ja 10 uuden jäsenvaltion liittymisestä lähtien EU:n maitotuotemarkkinoilla on ollut havaittavissa uusi piirre (ks. liite 3.2). Useiden jäsenvaltioiden kiintiöt eivät enää täyty toisin kuin aiemmin, jolloin kiintiöt hyödynnettiin kokonaisuudessaan (ks. liite 3.3). Tämä on kiintiövuonna 2006/2007 johtanut kiintiöiden 1,9 miljoonan tonnin alijäämaiseen nettokäyttöön, joka on tulos pääasiassa Italian ja Itävallan kiintiöt 0,8 miljoonalla tonnilla ylittävästä tuotannosta ja pääasiassa Ranskan, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Unkarin kiintiöt 2,7 miljoonalla tonnilla alittavasta tuotannosta.

Maidon toimitukset ovat kuluvan kiintiövuoden ensimmäisten neljän kuukauden aikana 0,7 % viime vuoden toimituksia pienemmät. Jos tämä suuntaus jatkuu, EU-27:n maidontuotanto vähenee tänä kiintiövuonna edelleen 0,9 miljoonaa tonnia. Tämä merkitsisi, että maidon tuotanto olisi lähes 3 miljoonaa tonnia alle kiintiön.

Tähän tilanteeseen vaikuttaneita seikkoja ovat seuraavat:

- (1) Kiintiöiden siirtoon edelleenkin liittyvät jäykkyydet. Kiintiöt vahvistetaan jäsenvaltiota ja joissakin jäsenvaltioissa aluetta tai jopa meijeriä kohden. Tämä vaikeuttaa kiintiön uudelleenjakamista jäsenvaltion sisällä. Vaikka tällainen toimenpide on saattanut säilyttää lypsykarjatalouden alueilla, joilta se muutoin olisi hävinnyt, se on joissakin tapauksissa estänyt maitoalan kehittymistä kilpailukykyisemmillä alueilla tai kilpailukykyisemmissä jäsenvaltioissa.
- (2) Käytettävissä olevien kiintiöiden huono käyttöaste. Maidontuotantoalan ominaispiirteitä ovat asteittainen rakennemuutos ja maidontuottajien lukumäärän jatkuva lasku (ks. liite 3.1). Vielä jokin aika sitten muut tuottajat ostivat käyttämättä jääneet kiintiöt. Nykyisin näin ei näyttäisi aina tapahtuvan edes jäsenvaltioissa, joissa kiintiökauppa on avointa ja kiintiöhinnat alhaisia. On muistettava, että maidontuotanto kasvaa vain siinä tapauksessa, että se on kannattavaa. Tässä mielessä nykyisillä korkeilla hinnoilla voidaan testata tuottajien mahdollisuuksia EU:ssa vuoteen 2015 asti.

- (3) Lypsykarjataloudelle on saattanut vuoden 2003 uudistuksen myötä löytyä kannattavampia vaihtoehtoja joko maatalousalalta tai sen ulkopuolelta, erityisesti jos tuotantoa ei ole ehditty mukauttaa korkeampiin maidonhintoihin.

Tuotannosta irrotetun tuen mahdollista vaikutusta on tarpeen analysoida tarkemmin.

Edellisessä luvussa todettiin, että maitotuotteiden kysynnän kehitys oli EU:ssa kaudella 2003–2007 melko suotuisa, mutta samanaikaisesti tarjontapuolen kehitys on tämän luvun mukaan ollut joissain jäsenvaltioissa vähemmän suotuisa (ks. liite 3.3).

4. MAIDON JA MAITOTUOTTEIDEN HINTOJEN KEHITYS KAUDELLA 2003–2007

Raakamaidon hinnat ovat viime kuukausia lukuun ottamatta laskeneet vuoden 2003 uudistuksen alusta alkaen. Tuolloin arvioitiin, että hinnat voisivat tuotevalikoimaa muuttamatta laskea jopa 6 senttiä litralta vuodesta 2003 vuoteen 2007. Meijeriteollisuus on seuraavien seikkojen perusteella onnistunut suuntaamaan tuotantonsa suuremman lisäarvon tuotteisiin:

- (1) markkinoiden odotettua suurempi juuston kysyntä niin EU-15:ssä kuin uusissa jäsenvaltioissa;
- (2) odotettua korkeammat maailmanmarkkinahinnat, jotka johtuvat lähinnä Aasian ja öljyviejämaiden kysynnän tasaisesta kasvusta näiden maiden vaurauden kasvaessa ja ruokavalion muuttuessa länsimaisemmaksi;
- (3) meijeriteollisuuden tutkimus- ja kehitystoimet, jotka lisäsivät maitotuotteiden käyttöä monien eri tuotteiden raaka-aineina.

Taulukko 4.1 – Raakamaidon vuotuiset keskihinnat EU-25:ssä (todellinen rasvapitoisuus, senttiä/kg)

2003	2004	2005	2006	2007 (ennuste)
28,7	29,1	28,9	27,9	28,5 – 30,0

EU-15:n maidontuottajille on maksettu korvausta enintään 3,5 senttiä kiintiökiloa kohden. Tämä tuki on irrotettu kokonaan tuotannosta vuodesta 2007 alkaen. Useimmissa uusissa jäsenvaltioissa tuki sisällytettiin yhtenäisen pinta-alatuen järjestelmään.

Voin ja täysmaitojauheen markkinahinnat laskivat vuoteen 2006 asti EU:n tukihintojen aletessa. Rasvattoman maitojauheen ja juuston hinnat muuttuivat toisaalta tuskin lainkaan. Vuoden 2007 markkinahinnat ovat selvästi interventiohintoja korkeammat.

Taulukko 4.2 – EU:n maitotuotteiden keskihinnat

<i>Euroa/ tonni</i>	2003	2004	2005	2006	2007	Ostohinta	Vuoden 2007 hinta %:na ostohinnasta
Rasvaton maitojauhe	2 065	2 060	2 010	2 090	3 181	1 747	182 %
Voi	3 040	2 965	2 750	2 525	3 229	2 218	146 %
Täysmaitojauhe	2 535	2 545	2 410	2 350	3 281		
Cheddar	2 850	3 045	3 005	2 865	3 001		

Edellä mainitut seikat voivat selittää vuoteen 2006 saakka tapahtunutta kehitystä, mutta vuoden 2007 tilanne on ollut poikkeuksellinen.

Maailmamarkkinoiden kysyntä jatkui noususuuntaisena, ja tähän yhdistyi suurten vientimaiden, kuten Australian (kuivuus), Argentiinan (kylmä sää) ja EU:n (sisäisen kulutuksen kasvu) viennin vähentyminen. Tämän lisäksi eräät vientimaat määräisivät vientimaksuja (Argentiina) tai jopa vientikiellon (Intia). Tämä johti siihen, että maailmamarkkinahinnat nousivat odottamatta ennätysellisen korkeille tasoille ja vetivät myös EU:n hintoja ylöspäin. Kysyntä ei näiden hinnannousujen vuoksi kasvanut. Tulojen merkittävä kasvu eräissä Aasian osissa ja öljynviejämaissa näyttää heikentäneen maitotuotteiden kysynnän mahdollisuuksia mukautua hintojen korotuksiin. Tämä tilanne on syntynyt julkisten varastojen tyhjennyttyä EU:ssa ja Yhdysvalloissa.

On kuitenkin odotettavissa, että hinnat laskevat nykyistä kestävämmälle tasolle, kunhan spekuloinnin mahdollisuus poistuu ja tuottajat alkavat reagoida korkeampaan hintatasoon.

5. MARKKINOIDEN HALLINTAVÄLINEIDEN KÄYTTÖ KAUELLA 2003–2007

Voin ja rasvattoman maitojauheen interventiohintojen lasku tarjosi komissiolle mahdollisuuden **alentaa** voin, rasvattoman maitojauheen ja kaseinin valmistukseen käytettävän rasvattoman maidon **sisäiset kulutustuet** nollaan. Voittoa tavoittelemattomien laitosten ja yhteisöjen voin ostamiselle myönnettävä tuki on edelleen käytössä.

Alempi hintatuki merkitsi loogisesti myös **vientitukien alenemista**. Tiukkojen maailmamarkkinaolosuhteiden vuoksi kaikki vientituet voitiin vuonna 2007 alentaa nollaan ensimmäistä kertaa sitten maitoalan yhteisen markkinajärjestelyn käyttöönoton vuonna 1968. EU:n hintojen ja maailmamarkkinahintojen välillä on rasvattoman maitojauheen osalta melko vähän eroa, mutta EU:n ja maailmamarkkinoiden voin hinnoissa on edelleen merkittävä, noin 30 prosentin ero. Voista maksettavan vientituen alentaminen nollaan perustui kuitenkin sisäiseen tarjontaan liittyviin seikkoihin.

Interventiovarastot ovat nykyisellään tyhjä. Kaudella 2003–2007 interventioon on kuitenkin ostettu jokseenkin merkittäviä määriä, mukaan luettuina **pakollisen yksityisen varastoinnin järjestelmässä** ostetut määrät.

Taulukko 5.1 – Interventioon ostetut määrät ja yksityistä varastointia koskevien sopimusten kattamat määrät (tonnia)

	Voin interventio	Rasvattoman maitojauheen interventio	Voin yksityinen varastointi	Juuston yksityinen varastointi
2003	41 000	110 000	179 000	232 000
2004	29 000	20 000	130 000	187 000
2005	36 000	5 000	147 000	251 000
2006	61 000	0	115 000	224 000
2007	437	0	124 000	Tieto puuttuu

6. EU:N MARKKINANÄKYMÄT: 2007–2014

Tässä kertomuksessa esitetty maidontarjontaa ja maitotuotteiden tuotantoa koskeva keskipitkän aikavälin perusskenaario pohjautuu heinäkuussa 2007 julkaistuun maatalouden pääosaston kertomukseen "Prospects for agricultural markets and income in the European Union 2007–2014". Mainittu kertomus perustuu puolestaan kesäkuun 2007 lopussa käytettävissä olleisiin markkinoita ja kauppapolitiikkaa koskeviin tietoihin sekä muuttumattoman poliittisen ympäristön oletukseen. Kertomus löytyy kokonaisuudessaan seuraavasta Internet-osoitteesta:

http://ec.europa.eu/agriculture/publi/caprep/prospects2007a/index_en.htm

Tärkeimpiä kehityssuuntia kuvaillaan jäljempänä, ja ne esitetään graafisesti liitteessä 1: "PERUSSKENAARIO".

EU:n **maidontuotannon** ennustetaan pysyvän melko vakaana kaudella 2007–2014. Lyhyellä aikavälillä se saattaa hieman lisääntyä korkeampien maidonhintojen johdosta. Vuoden 2009 jälkeen maidon kokonaistuotannon odotetaan kuitenkin alenevan asteittain omavaraistuotannon laskiessa tasaisesti lähinnä uusissa jäsenvaltioissa. Toisaalta jalostajille toimitettavien maitomäärien odotetaan kasvavan lähinnä sen vuoksi, että uusissa jäsenvaltioissa siirrytään suoramyyntistä toimituksiin.

Juuston kulutuksen ennakoidaan säilyvän tärkeimpänä EU:n maidontuotantoa edistävänä tekijänä. Juuston tuotannon odotetaan kaudella 2007–2014 lisääntyvän 679 000 tonnia. Kulutuksen uskotaan kasvavan 771 000 tonnia. Juuston kulutuksen ennustetaan kasvavan erittäin nopeasti, 35 prosentin vauhtia, uusissa jäsenvaltioissa. Sen kulutus lisääntyy myös EU-15:ssä (+5 %), vaikkakin selvästi hitaammin. EU:n juuston tuonnin odotetaan kasvavan vain hieman, ja viennin uskotaan heikkenevän. Juuston kulutuksen 771 000 tonnien kasvu edellyttäisi noin **6,2 miljoonaa maitoekvivalenttonnia**.

Tuoreiden maitotuotteiden kulutus on toinen EU:n maidontuotantoa edistävä tekijä. Niiden kulutuksessa on havaittavissa kaksi suuntausta: kulutukseen tarkoitettun maidon kulutus vähenee, ja hapanmaitotuotteiden kulutus kasvaa. Kokonaiskulutuksen uskotaan jatkavan vuosittaista kasvuaan, joka on 0,5 prosenttia

tai 0,25 miljoonaa maitoekvivalenttitonnia. Tämä merkitsee, että **maidon kulutus kasvaa 1,75 miljoonaa tonnia** vuoteen 2014 mennessä.

Voin kulutuksen odotetaan jatkavan laskuaan huolimatta viime vuosien hienoisesta kasvusta. Voin tuotannon uskotaan laskevan nopeammin, mikä johtuu maitorasvan lisääntyneestä käytöstä juuston tuotannossa sekä raakamaidon alemmasta rasvapitoisuudesta. Tämä tarkoittaa, että voin vienti vähenee vähitellen. EU:n odotetaan vuonna 2014 olevan **lähestulkoon voin nettotuoja**. Interventiovarastoja ei uskota enää syntyvän.

Rasvattoman maitojauheen tuotannon katsotaan ennustekaudella alenevan, kun valkuaisaineita käytetään enemmän juuston ja tuoretuotteiden tuotantoon. Tuotannon aletessa ja kulutuksen pysyessä vakaana viennin uskotaan vähenevän. EU:sta tulee vuoteen 2014 mennessä rasvattoman maitojauheen vähäinen nettoviejä. Myöskään rasvattoman maitojauheen interventiovarastoja ei uskota enää syntyvän.

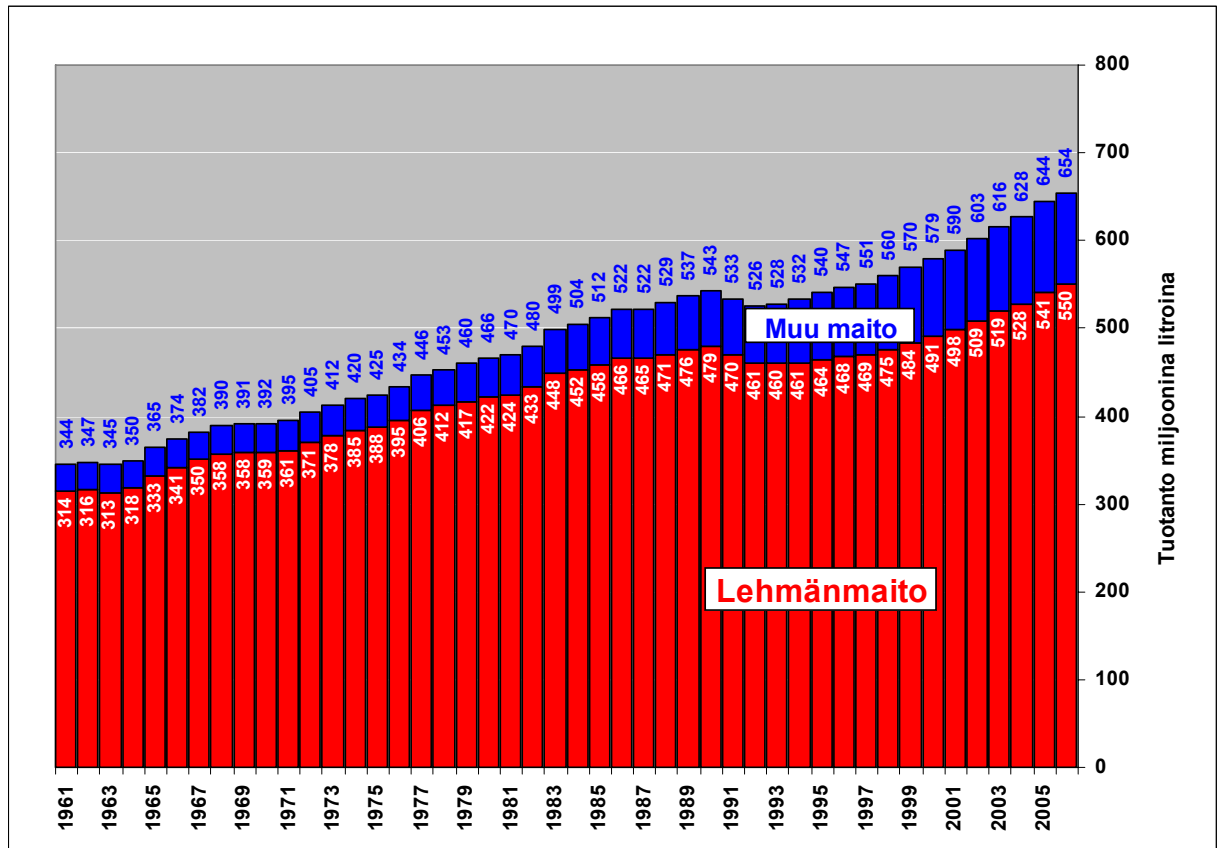
Toisin kuin EU:n muita maitotuotteita, **täysmaitojauhetta** tuotetaan suureksi osaksi kolmansien maiden markkinoille. Muut täysmaitojauhetta maailmanmarkkinoille toimittavat maat ovat kuitenkin EU:ta kilpailukykyisempiä. Tämän odotetaan johtavan täysmaitojauheen tuotannon asteittaiseen alenemiseen sekä viennin vähenemiseen. Täysmaitojauheen kulutuksen uskotaan pysyvän vakaana.

Yhteenvetona voidaan todeta, että kaudella 2007–2014 tarvittava maidon lisämäärä on 1,75 miljoonaa tonnia tuoreiden maitotuotteiden kasvavaan kulutukseen vastaamiseksi ja 6,2 miljoonaa tonnia juuston kasvavaan kulutukseen vastaamiseksi. Rasvattoman maitojauheen ja täysmaitojauheen kulutuksen ennakoidaan pysyvän vakaana. Tämä merkitsee, että yksistään kasvavaan sisäiseen kulutukseen vastaamiseksi tarvitaan 8,0 miljoonaa maitotonnia. EU:n maitoalan markkinoiden mahdollisuudet ovat näin ollen pohjimmiltaan erittäin positiiviset.

7. MAAILMANMARKKINOIDEN NÄKYMÄT: 2006–2016

Maailman maidontuotanto on kasvanut jatkuvasti. Maidontuotanto on vuodesta 1998 alkaen kasvanut vähintään 10 miljoonaa tonnia vuodessa. Tämä suuntaus jatkuu todennäköisesti vastaisuudessakin.

Kuvio 7.1 – Maailman maidontuotanto

Vain 7 prosenttia maailman maidontuotannosta käytetään maailmanmarkkinoilla kaupattaviin tuotteisiin. Suurin osa maailmassa tuotetusta maidosta kulutetaan tuotantoalueella, pääasiassa nestemäisenä maitona. Maailmanmarkkinoilla kaupattavat maitotuotteet ovat tuotteita, jotka toisin kuin nestemäinen maito, voidaan varastoida joksikin aikaa. Tällaisia ovat esimerkiksi maitojauheet, voi(öljy) ja juusto. Lisäksi EU vie ainoastaan suhteellisen pienen osan maidontuotannostaan kolmansiin maihin (9 % maidon kuiva-aineista vuonna 2006). Maitotuotteiden tuonti EU:hun on vähäistä (1 % maidon kuiva-aineista) tuontitariffien vuoksi.

Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD) on yhdessä YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestön (FAO) sekä Food & Agricultural Policy Research Instituten (FAPRI) kanssa analysoinut maailmanmarkkinoiden näkymiä. Niiden molempien tutkimusten ja EU:n oman analyysin vertailu on saatavissa seuraavasta Internet-osoitteesta:

http://ec.europa.eu/agriculture/publi/caprep/prospects2007a/index_en.htm

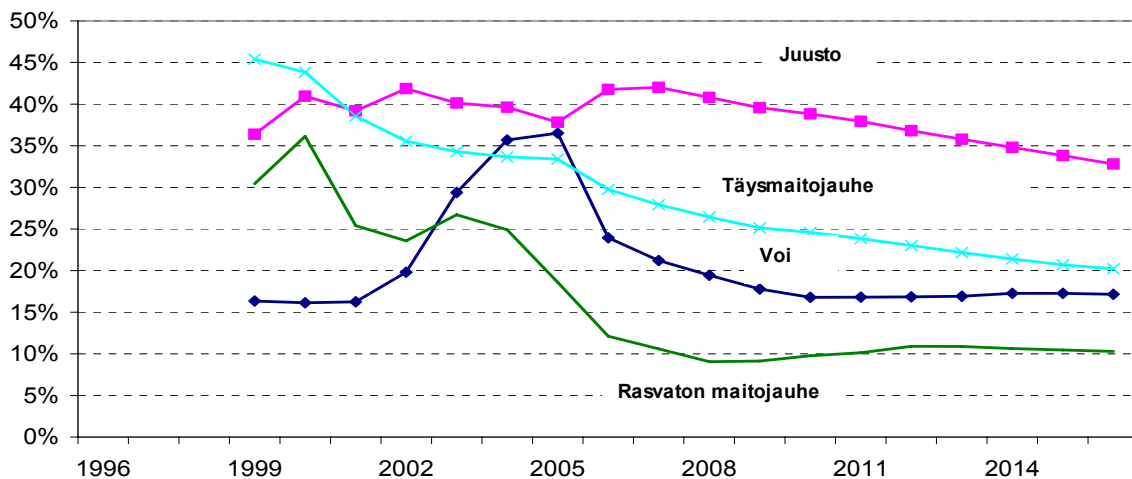
Taulukko 7.1 – Maailmanmarkkinoiden ennakoitu kehitys kaudella 2006–2016

	Vuoden 2016 hintaennuste (\$/tonni)	Hintaero 1996–2006 2006–2016	Tuotanto ja kulutus (vuotuinen kasvu)	Kauppa (vuotuinen kasvu)
Voi	2 200	+24%	+2–2.3%	+2%
Cheddar	3 000	+38%	+1.3–1.8%	+2.5%
Rasvaton maitojauhe	2 600	+40%	+0.7–1.8%	+0.5–3%
Täysmaitojauhe	2 500	+35%	+2%	+1.7%

Lähde: Agricultural commodity markets – Outlook 2007–2016.

Seuraavasta FAPRI:n tutkimukseen perustuvasta kaaviosta käy ilmi, että EU:n meijeriteollisuus menettää markkinaosuuttaan maailmanmarkkinoilla, sillä suuri osa EU:ssa tuotetusta maidosta menee sisämarkkinoiden kasvavaan kulutukseen.

Kaavio 7.2 – EU-25:n osuus maailman maitotuotteiden kaupasta

FAPRI (2007)

Yhteenvetona voidaan todeta, että maitotuotteiden keskihintojen maailmanmarkkinoilla uskotaan nousevan merkittävästi tulevan vuosikymmenen aikana edelliseen vuosikymmeneen verrattuna. FAPRI ja OECD ennustavat, että maitotuotteiden maailmanlaajuinen tuotanto ja kulutus kasvaa tulevina vuosina jonkin verran. Maitotuotteiden kauppaa koskevat maailmanmarkkinoiden näkymät ovat hyvin positiiviset erityisesti juuston osalta. Tästä kysynnän globaalista kasvusta huolimatta komission perusskenaariossa ennakoidaan, että EU:n juuston vienti vähenee kiintiöjärjestelmän nykyisten, maidontuotannon kasvua estävien rajoitusten vuoksi.

8. MAITOKIINTIÖIHIN VUODESTA 2008 ALKAEN TEHTÄVÄ 2 PROSENTIN KOROTUS

Maitoalan markkinoiden kehityksestä ollaan tällä hetkellä, alan uudistuksen ja kahden perättäisen laajentumisen jälkeen paremmin selvillä kuin vuonna 2003, jolloin tilanne oli epäselvä. Komissiolla on näin ollen paremmat valmiudet analysoida niitä vaikutuksia, joita nykyisessä 27 jäsenvaltion yhteisössä saattaa aiheutua alun perin vuonna 2003 ehdotetusta 2 prosentin suuruudesta kiintiön korotuksesta.

Tällaisen korotuksen vaikutuksia maitoalaan on arvioitu olettaen, että 2 prosentin lisäkiintiöt eli 2,84 miljoonan maitotonnin lisämäärä käytetään kokonaisuudessaan. Korkeammat kiintiötasot ovat voimassa vuodesta 2008 eteenpäin. Tämän analyysin yksityiskohtaiset tulokset esitetään liitteessä 2: "poikkeamat perusskenaariosta".

Maidon hinnan odotetaan laskevan noin 4 prosenttia luvussa 6 esitettyyn **perusskenaarioon verrattuna**. Perusskenaarion mukaan hinta nousee kuitenkin 7 prosenttia.

Maitotuotteiden alalla siirrytään kohti **suurempaa juuston tuotantoa**. Kauden alussa se vastaa kasvaneeseen kysyntään, joka johtuu juuston aiempaa alhaisemmista hinnoista. Kauden loppupuolella viennin ennakoidaan jälleen kasvavan perusskenaarioon verrattuna. Tämä tarkoittaa, että maidon kasvanut tuotanto kompensoi osittain perusskenaarion mukaista juuston maailmanmarkkinoille suuntautuvan viennin vähentymistä.

Voin tuotannon ennakoidaan kasvavan mutta vain hiukan, koska osa ylimääräisestä maitorasvasta käytetään aiempaa edullisempien ja näin ollen kysytympien juuston ja tuoreiden maitotuotteiden lisätuotantoon. Voin kulutus kasvaa aluksi alempien hintojen vuoksi, ja myös sen vienti kasvaa alempien hintojen ja maailmanmarkkinoilla parantuneen kilpailukyvyyn ansiosta. Tämä vaikutus ei ole yhtä voimakas enää kauden loppupuolella.

Rasvattoman maitojauheen tuotannon odotetaan kasvavan merkittävästi, minkä seurauksena EU lisää vientiään ylimääräisten määrien myymiseksi.

Sekä vain että rasvattoman maitojauheen lisätuotannon pitäisi olla mahdollista ilman uusia markkinatukia.

Analyysi osoittaa, että maidontuotannon 2 prosentin lisäys tarjoaa tuottajille enemmän mahdollisuuksia vastata markkinoiden kysyntään joko sisäisesti tai ulkoisesti kuormittamatta liikaa nykyistä interventiojärjestelmää.

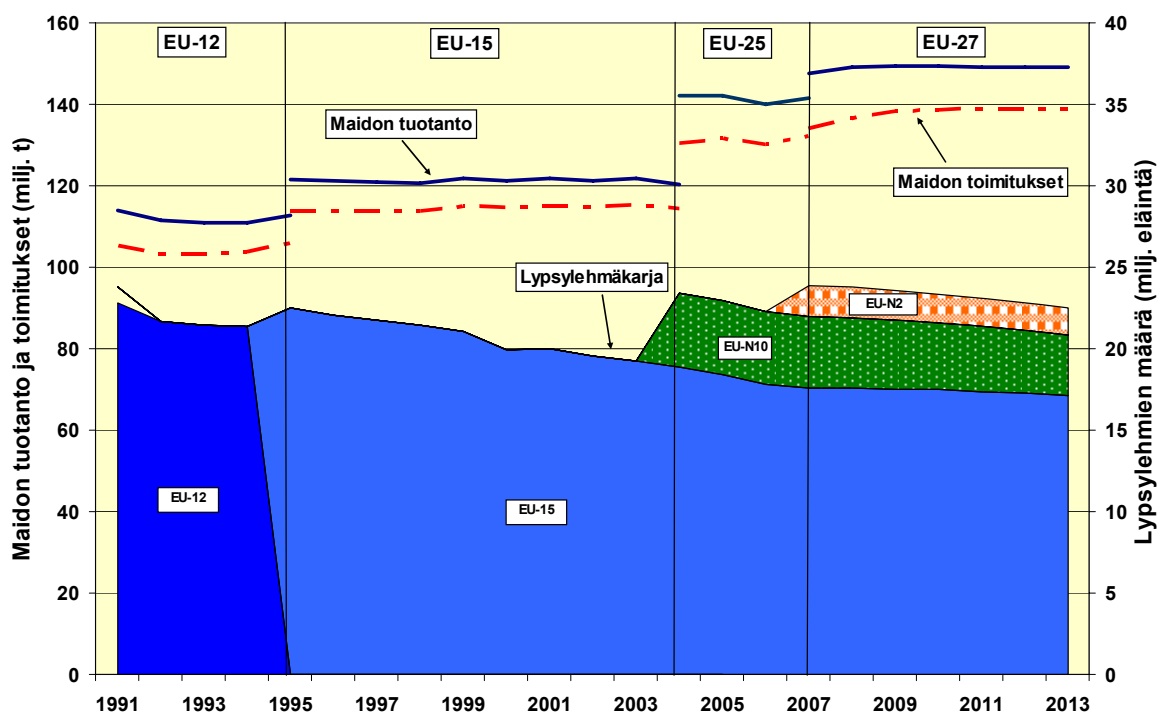
Analyysissä oletetaan, että kiintiöiden 2 prosentin korotukset hyödynnetään kokonaisuudessaan, mutta tuotantoon kohdistuva todellinen vaikutus olisi luultavasti pienempi ottaen huomioon EU:n kiintiöiden viimeaikaiset käyttöasteet.

9. PÄÄTELMÄT

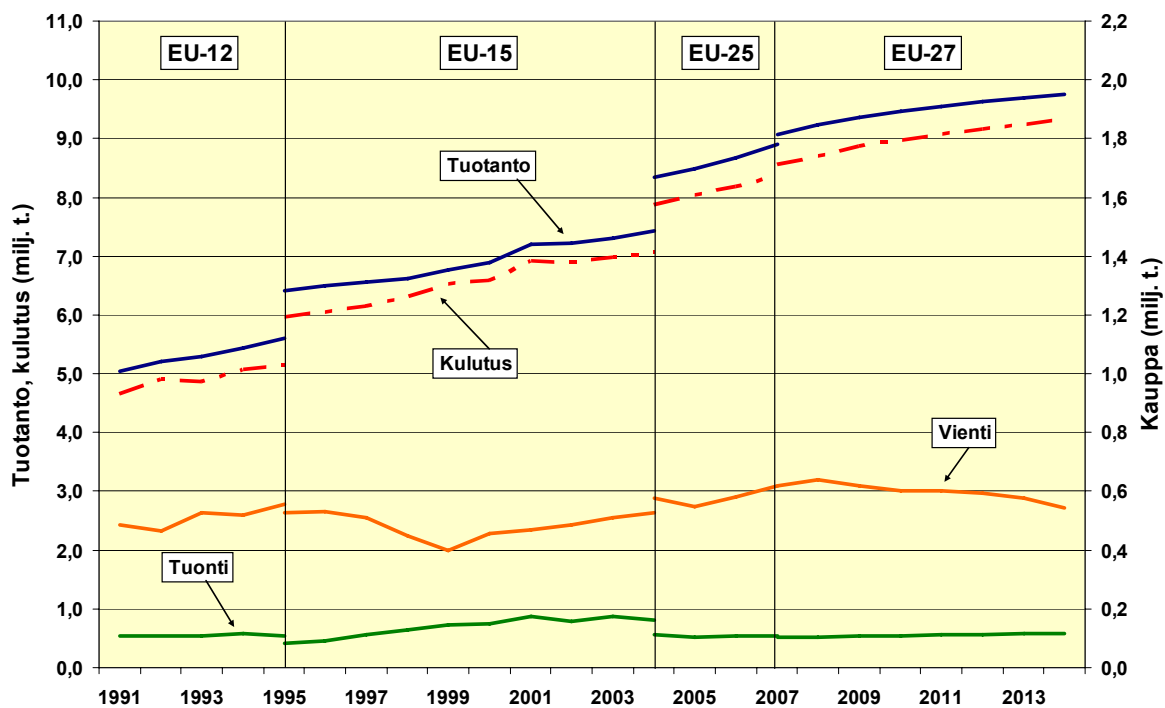
Juuston ja tuoreiden maitotuotteiden tuotantoon kaudella 2003–2007 käytetyn maidon määrä lisääntyi 5,5 miljoonaa tonnia maidon kokonaistuotannon pysyessä vakaana. Edellä esitetyn analyysin mukaan tarjonnan olisi kaudella 2007–2014 lisäännyt noin 8,0 miljoonaa tonnia kasvavaan sisäiseen kysyntään vastaamiseksi samalla kun raakamaidon tuotannon ei, kiintiön pysyessä muuttumattomana, odoteta kasvavan. Lisäksi todetaan, että maailmanmarkkinoiden näkymät ovat positiiviset. Maidontuotantoon tehtävän 2 prosentin lisäyksen vaikutusta EU:ssa arvioivan tutkimuksen mukaan markkinat tarjoavat runsaasti mahdollisuuksia kyseisen lisämäärän hyödyntämiseen. Analyysissä oletetaan, että kiintiöön tehtävä 2 prosentin korotus hyödynnetään kokonaisuudessaan, mutta tuotantoon kohdistuva todellinen vaikutus on todennäköisesti pienempi ottaen huomioon, että eräät jäsenvaltiot eivät käytä kansallisia kiintiöitään nykyisellään kokonaisuudessaan. Komissio antaa tässä kertomuksessa neuvoston pyytämän selvityksen kiintiöiden korotusta koskevan päätöksen tekemiseksi ja toteaa, että 2 prosentin korotus, jota ehdotettiin alun perin vuoden 2003 uudistuksen osana, voidaan panna täytäntöön vuodesta 2008 alkaen.

LIITE I: PERUSSKENAARIO

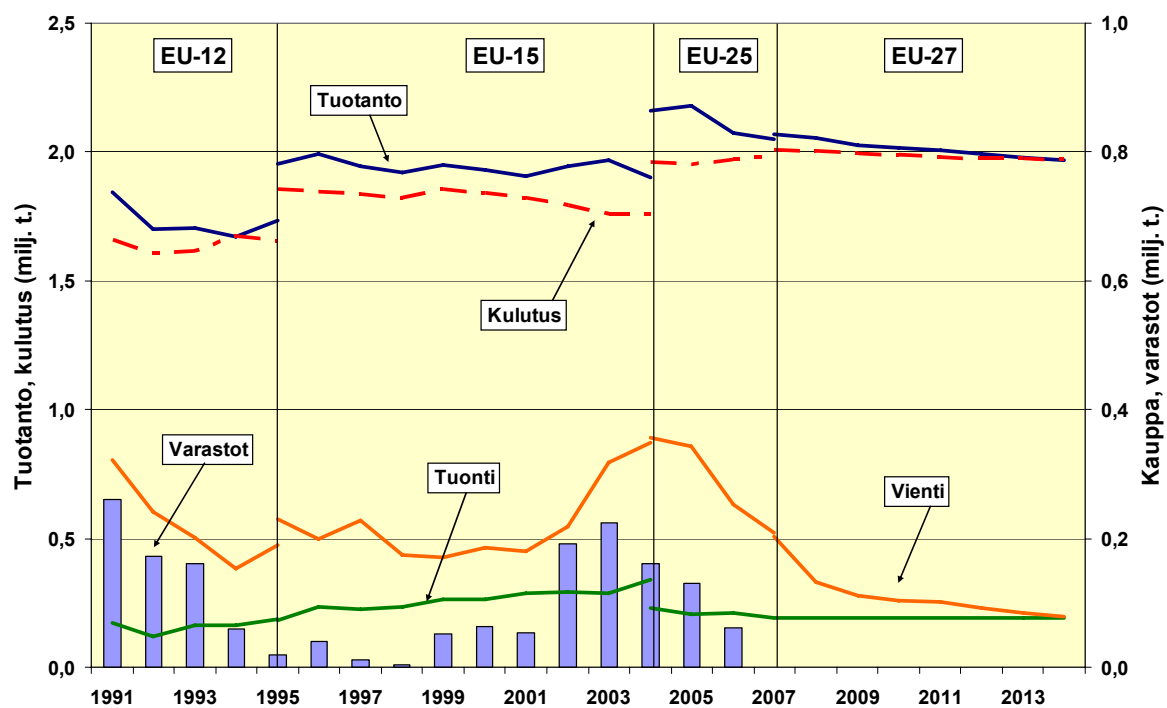
Maidon tuotanto ja toimitukset EU-27:ssä kaudella 2001-2014

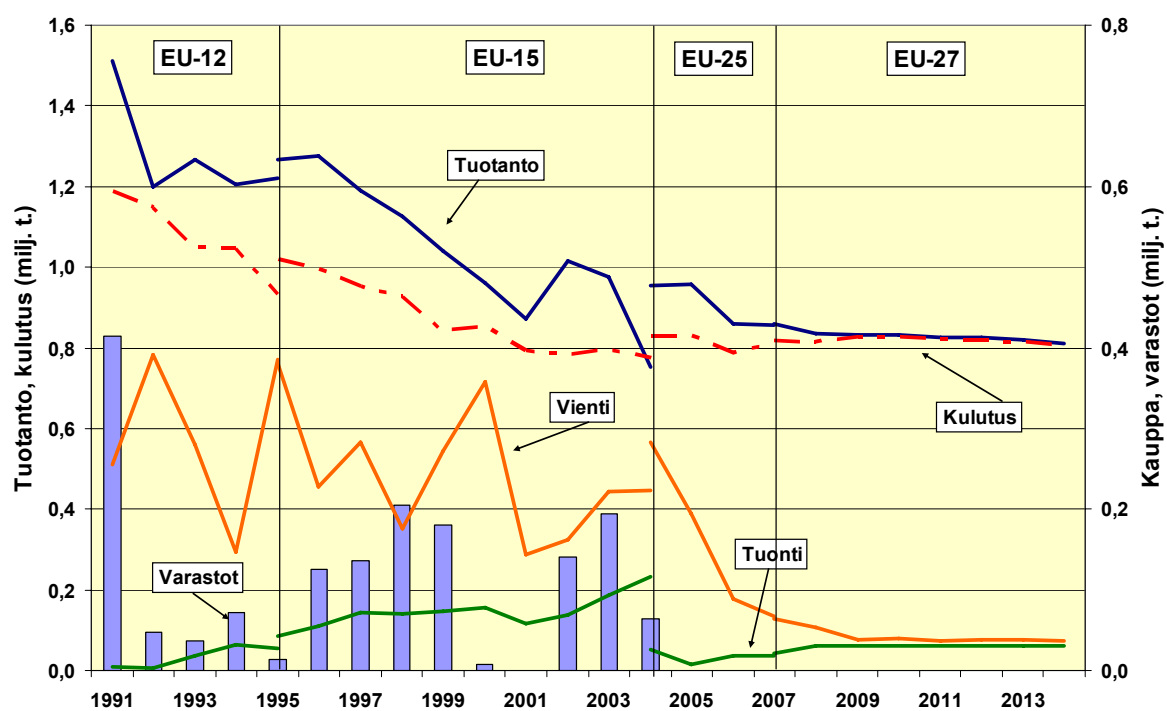
Juustotase EU-27:ssä kaudella 2001-2014

Voitase EU-27:ssä kaudella 2001-2014

Rasvattoman maitojauheen tase EU-27:ssä kaudella 2001-2014

LIITE 2: MAIDONTUOTANNON +2 %:N POIKKEAMA PERUSSKENAARIOSTA

MAIDON tuotanto		2008	2010	2012	2014
VAIKUTUKSET	Tuotanto (<i>miljoonaa tonnia</i>)	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %
	Toimitukset (<i>miljoonaa tonnia</i>)	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %
	Rasvapitoisuus (%)	-0,2 %	-0,2 %	-0,2 %	-0,2 %
	Maitotuotos (<i>kg/lypsylehmä</i>)	0,5 %	0,6 %	0,5 %	0,5 %
	Lypsylehmien lukumäärä (<i>milj. eläintä</i>)	1,5 %	1,4 %	1,4 %	1,5 %
	Hinta	-4,9 %	-5,0 %	-4,6 %	-4,0 %

JUUSTON tuotanto		2008	2010	2012	2014
VAIKUTUKSET	Tuotanto (sulatejuustot mukaan lukien)	2,2 %	2,3 %	2,2 %	2,2 %
	Tuonti	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
	Vienti	0,0 %	0,0 %	2,4 %	11,9 %
	Kotimainen kulutus	2,3 %	2,4 %	2,2 %	1,6 %
	EU:n hinta	-3,7 %	-3,8 %	-3,5 %	-2,6 %
	Maailmanmarkkinahinta	-0,2 %	-0,1 %	-0,5 %	-1,5 %

VOIN tuotanto		2008	2010	2012	2014
VAIKUTUKSET	Tuotanto (EU -27)	1,1 %	0,6 %	0,5 %	0,3 %
	Tuonti	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
	Vienti	23,4 %	9,3 %	9,0 %	6,6 %
	Kulutus (EU-27)	3,8 %	4,0 %	3,7 %	3,1 %
	Loppuvarastot				
	EU:n hinta	-1,2 %	-0,6 %	-0,5 %	-0,3 %
	Maailmanmarkkinahinta	-0,3 %	-0,2 %	0,0 %	0,0 %

RASVATTOMAN MAITOJAUHEEN tuotanto		2008	2010	2012	2014
VAIKUTUKSET	Tuotanto (EU -27)	7,6 %	5,8 %	5,3 %	4,5 %
	Tuonti	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
	Vienti	70,9 %	40,0 %	36,5 %	29,7 %
	Kulutus (EU-27)	0,2 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %
	Loppuvarastot	-	-	-	-
	EU:n hinta	-6,6 %	-7,1 %	-6,6 %	-5,7 %
	Maailmanmarkkinahinta	-2,3 %	-0,6 %	-0,6 %	-0,7 %

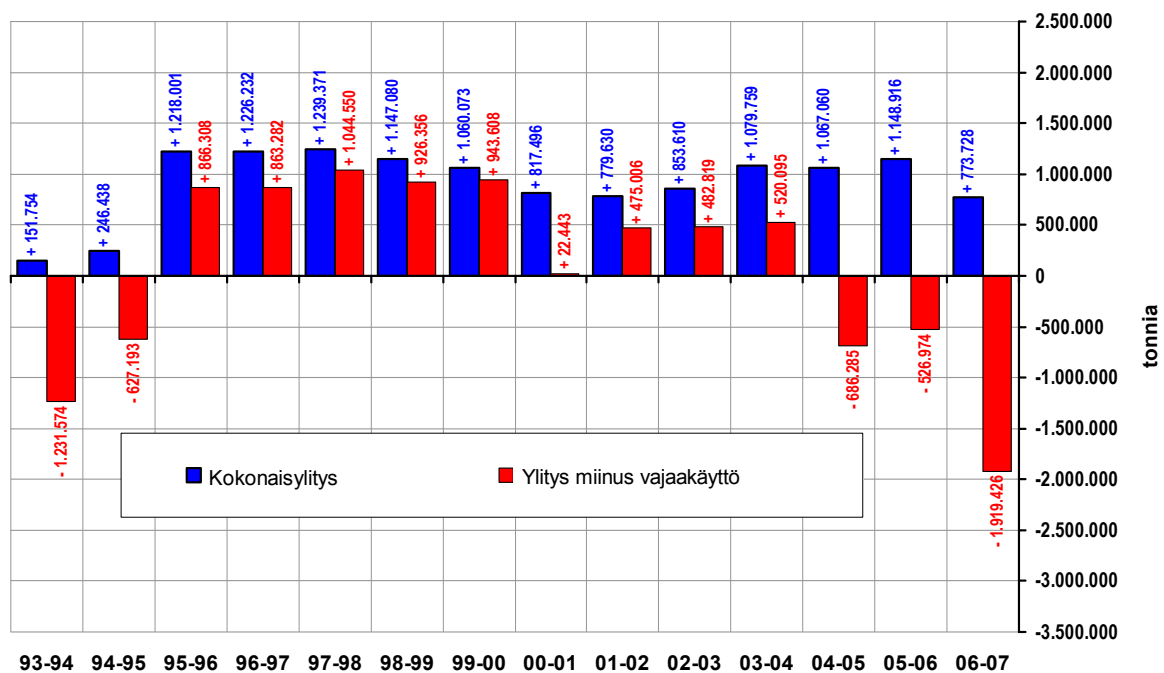
LIITE 3: KIINTIÖIDEN KEHITYS

Taulukko A.3.1 – Niiden maidontuottajien lukumäärä, joilla on kiintiö

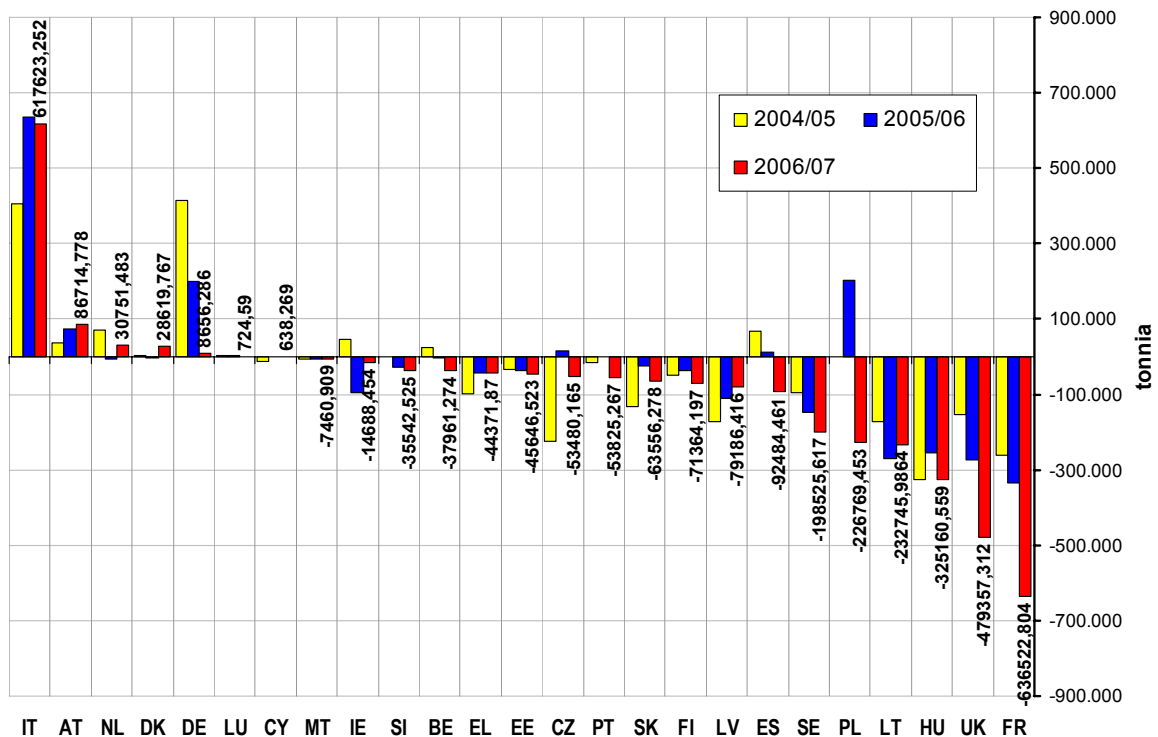
JV	1995	2005	2007	Muutos 1995–2007	Vuotuinen muutos 1995–2005	Vuotuinen muutos 2005/2007
BE	24 047	14 533	12 672	–47,3 %	–4,9 %	–6,6 %
CZ		2 991	2 727			–4,5 %
DK	15 301	6 540	5 354	–65,0 %	–8,1 %	–9,5 %
DE	230 125	113 020	103 480	–55,0 %	–6,9 %	–4,3 %
EE		1 859	1 506			–10,0 %
EL	30 316	7 752	6 288	–79,3 %	–12,7 %	–9,9 %
ES	132 352	35 906	28 465	–78,5 %	–12,2 %	–11,0 %
FR	167 593	109 822	100 853	–39,8 %	–4,1 %	–4,2 %
IE	48 013	24 194	21 875	–54,4 %	–6,6 %	–4,9 %
IT	107 011	52 674	46 651	–56,4 %	–6,8 %	–5,9 %
CY		241	224			–3,6 %
LV		25 457	22 141			–6,7 %
LT		111 097	82 281			–13,9 %
LU	1 465	991	923	–37,0 %	–3,8 %	–3,5 %
HU		6 076	6 175			0,8 %
MT		150	152			0,7 %
NL	42 249	23 187	21 209	–49,8 %	–5,8 %	–4,4 %
AT	83 793*	53 713	47 378	–43,5 %	–4,3 %	–6,1 %
PL		0	276 508			
PT	73 197	15 804	12 294	–83,2 %	–14,2 %	–11,8 %
SI		0	9 234			
SK		814	734			–5,0 %
FI	31 872*	17 833	15 213	–52,3 %	–5,6 %	–7,6 %
SE	17 023*	9 449	8 369	–50,8 %	–5,7 %	–5,9 %
UK	41 132	20 629	18 326	–55,4 %	–6,7 %	–5,7 %

* Vuosien 1996–97 luvut.

Kaavio A.3.2 – EU:n kiintiöiden ylitys / vajaakäyttö

Kaavio A3.3 – Kauden 2006/07 ylitys / vajaakäyttö EU-25:ssä

Taulukko A.3.4 – Eri jäsenvaltioissa kiintiökiloa kohden maksetut hinnat

Jäsenvaltio	Markkinahinta 2007	Säännelty hinta	Kehitys viime vuodesta lähtien
CY	1,33 €		Kasvava
LU	1,20 €		kasvava
NL	70-80 senttiä		aleneva
LV	43-72 senttiä		kasvava
DK	62 senttiä		kasvava
AT	50-70 senttiä		ei muutosta
PL	7-34 senttiä		kasvava
DE	23/42 senttiä		ei muutosta
BE (FL/W)		37/25 senttiä	aleneva
ES		27 senttiä	ei muutosta
IT	30 senttiä		ei muutosta
IE	10-28 senttiä	12 senttiä	kasvava
FI	6-36 senttiä	4 senttiä	aleneva
CZ	7 senttiä		aleneva
FR		0/15 senttiä	ei muutosta
SE	9 senttiä		ei muutosta
HU	6 senttiä		kasvava
UK	6 senttiä		kasvava
Muut jäsenvaltiot	...	...	tietoja ei saatavilla

Lähde: jäsenvaltioiden ennusteet.

Kaavio A3.5 – Maidontuotannon rakenne EU-25:ssä kaudella 2006/07: Maitotilojen jakautuminen kiintiön koon mukaan (tonnia)

